Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. 1. 1957, sp. zn. Cz 666/56

Číslo: 62/1957

Právní věta:

Nárok zaměstnavatele na vrácení přeplatků nedopatřením vyplacených prémií promlčuje se v tříleté promlčecí době § 1486 č. 5 o. z. o. a § 90 obč. zák.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 21.01.1957

Spisová značka: Cz 666/56

Číslo rozhodnutí: 62

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Promlčení, Smlouva pracovní

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud v Karl. Varech zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal, aby žalovaná byla uznána povinnou vrátit přeplatek na prémiích, který jí byl jako zaměstnankyni jeho závodu nedopatřením vyplacen. Lidový soud zjistil, že k tomuto přeplatku došlo v r. 1950 na podkladě chybných směrnic vydaných podnikovým ředitelstvím žalobce a poněvadž od jeho vyplacení do podání této žaloby uplynulo více než tři roky, uznal námitku žalované, že nárok je promlčen, za důvodnou.

Krajský soud v Karl. Varech k odvolání žalobce změnil rozsudek lidového soudu a žalobě vyhověl. Neschválil jeho závěr, že by nárok žalobce byl promlčen. Na tento případ nelze podle názoru krajského soudu vztahovat ustanovení § 1486 č. 5 o. s. ř., neboť toto ustanovení se týká toliko pohledávek zaměstnavatelů co do záloh daných na platy zaměstnanců a náhradu jejich výdajů ze služební smlouvy. Tento nárok není však prý žalobcem uplatněn. Nejde pouze o nárok z pracovního poměru, nýbrž o nárok z bezdůvodného obohacení, pro nějž platí ustanovení § 1431 o. z. o. Pro tyto nároky nebyla stanovena kratší promlčecí lhůta, nýbrž platila tu obecná třicetiletá lhůta promlčecí. Tato lhůta skončila podle § 566 obč. zák. dnem 31. prosince 1953. Poněvadž žalobce uplatnil svůj nárok žalobou před tímto dnem, nemohla se námitka promlčení podle názoru krajského soudu setkat s úspěchem.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou nejvyššího soudu, že rozsudkem krajského soudu v Karl. Varech byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Ze skutkového stavu zjištěného ve věci plyne, že žalovaná měla jako zaměstnankyně nárok na prémie, založený v prémiovém řádu pro zaměstnance žalujícího podniku. Prémiový řád byl tedy součástí pracovní smlouvy, který v rozsahu daných jím podmínek, t. j. při dosažení určitých výsledků práce, upravoval další odměnu žalované za práce konané podle pracovní smlouvy. Takovéto prémie nejsou sice samostatnou formou mzdy, jsou však její doplňkovou částí, což však nemůže nic změnit na jejich základním charakteru jako mzdy za práci. Podléhají tedy stejnému režimu jako všechny druhy mezd a platů, které plynou zaměstnanci z pracovního poměru [srov. na př. § 3 odst. 2 písm. a) zák. č. 76/1952 Sb. o dani ze mzdy a § 20 odst. 1 zák. o nár. poj.]. Není tu proto žádného důvodu, aby prémie jako součást mzdových požitků byly vylučovány z režimu § 1486 č. 5 o. z. o., podle něhož platila tříletá promlčecí lhůta pro pohledávku ze mzdy a náhrady hotových výloh ze smlouvy pracovní; z režimu ustanovení § 1486 č. 5 o. z. o. nelze ovšem vylučovat ani zálohy, které zaměstnavatel poskytl na uvedené pohledávky. Platila-li pro promlčení těchto mzdových pohledávek tříletá lhůta, pak je v souladu se smyslem tohoto ustanovení, že této lhůtě jsou podřízeny i pohledávky zaměstnavatele, pokud mu vznikly proto, že vyplatil zaměstnanci na mzdových požitcích více, než by mu podle smlouvy náleželo a zaměstnanec přijal přeplatek v dobré víře.

V souzené věci by neskončila vzhledem k ustanovení § 566 obč. zák. promlčecí lhůta až dnem 31. prosince 1953, jak usoudil krajský soud, nýbrž již uplynutím 3 let od doby, kdy mohl být nárok žalobcův uplatněn (§ 86 obč. zák.), tedy od doby, kdy došlo k vyplacení prémií. Pokud tedy krajský soud dospěl v této otázce ke zmíněnému odlišnému názoru a rozhodl, že nárok žalobce není z jím uvedených důvodů promlčen, porušil zákon v ustanovení § 1486 č. 5 o. z. o. a § 90 obč. zák.

Srov. rozhodnutí č. 29/1957 Sbírky rozhodnutí čs. soudů.